

Szerkesztőségünk
Brassai úton 30. sz. alatt
hová a lap szerkesztésére
illő költségek
küldendők.

Kiadó-hivatal:

Pollák Mór könyvnyom-
dája, hogy a hirdetések és
előfizetési pénzek bérmen-
tesen inasendők.

NEMERE

Politikai, társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági lap,
a háromszéki „Háziipar-egylet”
és a s.-sztyörgyi „önkéntes tűzoltó-egylet” hivatalos közlönye.

Megjelenik ezen lap heten-
ként kétszer:
szerdán és szombaton
Előfizetési feltételek:
helyben házhosordva vagy
vidékre postán küldve:
Egész év . . . 6 ft. — kr.
Fél év . . . 3 ft. — kr.
Negyed év . . . 1 ft. 50 kr.
Hirdetmények díja:
3 hasábos petisórért, vagy
annak helyéért 6 kr.
Bélyegjűtől 30 kr.
Nyilttér sora 15 kr.

Előfizetési felhívás

„NEMERE”

című politikai, társadalmi és közgazdasági lap
VII. évfolyam III. negyedére.

Előfizetési feltételek:

Julius—december . . . 3 ft. — kr.
Julius—sept. 1 " 50 "
Külföldre fél évre . . . 4 " — "

Az előfizetési pénzek a „Nemere” kiadó-
hivatalának Pollák Mór könyvnyomdája
Sepsi-Szentgyörgyön küldendők

Előfizetőinket szívesen kérjük előfizetéseiket
megújítani, miután felesleges példányokat nem nyom-
tathatunk.

A „Nemere” kiadóhivatala.

Ne féltsük a törököt.

Juniushó 25.

Nem azért adtam e cikknek: „Ne féltsük a
törököt!” címet, hogy a tisztelt olvasót pusztá
phrázisokkal kecségessem vagy meggyőzni ki-
vánjam, hogy ne félte azt a nemzetet, mely-
hez bennünket az érdekazonosság köt, avagy
hiúságból, hogy az oláhországi hírlapok által
agyonlőtt, felakasztott vagy legalább is per sub
a határig szállított újságíró cikkét érdekessé te-
gyem, — hanem adtam azért, mert az tényleg
ugy van.

A török nemzet győzelme Magyarország
fenmaradásának biztos oszlopa, Magyarország-
nak életkérdése. Törökország bukása vagy plane
feldarabolása annyi, mint Magyarország eltűn-
tetése az európai térképről, ezt nem kell bőve-
ben magyaráznom, ezt minden magyar tudja,
minden magyar érzi.

De hisz nem az a célja jelen cikkemnek,
hogy a rémséges jövőn elmerengve, a bekövet-
kezhetőkét megírjam, hanem az, hogy mint sa-
ját tapasztalatomból tudom, a tisztelt olvasóval
megismertessem azt a nemzetet és azon nemzet-
nek lelkesült hadseregét, mely évszázadok óta
a magyarokat vendégszerető karokkal fogadta
és a véres boszu ellen megöltalmazta.

A török nemzet nem tartott egy lépést a
civilizációval, mint mi magyarok, műveltség te-
kintetében még nagyon is visszamaradt, de je-
lemleromlatlan, szíve nemes, szava szent. Ő át-
érzi hogy neki tanulni kell, ő átérzi, hogy a
primitív állapotból, melyben fetreg, neki ki-
bontakozni kell. Katonája lelkesült, bátor, fegyve-
lemhez szokott, egész lényét a legszentebb ha-
zaszeretét járja át. Nemzet és katona ismeri —
ugy mint mi — saját országában az árulókat,
és úgy mint mi, nem bántalmazza őket, és ezt
a nemzetet akarja az, ki sem emberi, sem isteni
törvényeket nem ismer, ki a legszentebb
jogokat is lábball tapossa, ki saját népeit osto-
rozza, ez az északi szörnyeteg akarja azt a nem-
zetet, mely úgy mint mi, országában lakó nem-
zeteinek a legtágabb értelemben egyenlő jogot
adott — megsemmisíteni!

De nézzük meg a muszka sereget egyrészt
és a török sereget másrészt, hogy képes lesz-e
a jogbitorló, ha Európa semleges marad, rabló
szándékát kivinni.

Az orosz hadsereg (hoozászámitva az oláho-
kat) Romániában áll ma 200,000 emberből; e
200,000 ember fel van osztva következőkép:
Jassyban 5000, Galatzon 3000, Brailán 25,000,
Plojesten 20,000, Pitesten 8000, Sztalinán 18
ezer, Karakalon 10,000 (oláh), Kalataton 22,000

(oláh), Turnseverinben 1200 (oláh), Oltenicánál
8000, Bukurest, Oltenica, Turn-Magurelli és
Alexandria között körülbelül 80,000. Így áll a
muszka hadsereg. ma. A török hadsereg pedig
ezelőtt kilenc héttel már következőképen állott:
Widdinben 33,000, Rustesukban 24,000, Sumlán
20,000, Szilisztrián 22,000, Várnán 18,000 ren-
des török katona, ezek közé az elmondottakon
kívül be volt osztva 16,000 arabs, 14,000 cser-
kesz, 12,000 hasibozuk. De mondom, hogy így
állott a török hadsereg ezelőtt kilenc héttel, az
óta pedig szaporodott a török hadsereg legke-
vesébbé is 35—40,000 emberrel, tehát a menyi-
ség körülbelül egyforma. Ha most tehát vesz-
szük a muszka demoralizált, éhes és beteges
csordáját és összehasonlítjuk a lelkes, hazañas
és jól fegyverezett török hadsereggel: ugy aka-
ratlanul elmondunk egy 1814-iki verset paro-
diában ilyenformán:

„Már siess hazádba vissza, vért seregem,
Ez a török klíma nekem nem nem egem.”

Erősíteni pedig a dunai hadsereget nem ké-
pes a muszka, mert először szegény, másodsor
pedig saját birodalmában nagy a forrongás,
nagy az izgatottság; — minden nevezetesebb
muszka város roppant sok katonával van meg-
szállva.

Most csak az a kérdés, hogy Európa sem-
leges marad-e? Erről, ha gr. Andrássy Gyula
jövő számig nem okkupálja Boszniát, és a tisztelt
szerkesztő ur megengedi,*) a legközelebbi
számban fogok szólni.

De addig is „ne féltsük a törököt!”

Vandory Lajos.

* A mozgósításról írják Bécsből az „E-r”-nek
a részleges mozgósítás tervét, mely
két hadtestre fog kiterjedni, nérvádó részről is me-
gerősítik. A két hadtest Rodich és Mollinary tábornok
parancsnoksága alatt fog állani. Rodich tábornok
egyelőre Marienbadba ment, de a kellő pillanatban
vissza fogják jenni. A mozgósítás jellegét az itteni
lapok nagyobbára helyesen ítélik meg, egyelőre csu-
pán és kizárólag erős határozás felállításáról van szó,
mely mi den pillanatban akciósba mehessen át a mon-
archia érdekeinek megővéására. Teljesen valótlán a va-
lóban kompromittált ezen rendszabályt összefüggésbe
hozni azt a montenegrói vereségekkel. Mintha Ausz-
tria-Magyarországnak valamiféle hivatása vagy valami
nemü érdeke volna abban, hogy a montenegróiakat az
invasziótól, melyet magok hoztak a magok nyakára —
megmentsen. Legyen elég arra utalni, hogy az erre vo-
natkozó hír s azon felfogás is, mely azt kíséri, orosz
forrásból ered s akkor megtaláljuk a kellő mértéket
ezen hír valódsága és jelentősége megítélésénél.

* Andrássy politikájának diadaláról az Estafette
e következő sürgönyt hozza: Bécs, jun. 18. A legjob-
ban értesült katonai körökben azt tartják, hogy a hadi
párt minden kísérlete, melyek által Ausztriát az oro-
szokkal való kooperációt a skarták indítani, teljesen kud-
arcot vallottak. Gróf Andrássy politikája diadalmasko-
dik és ezen politika abban áll, hogy Ausztria egyik
oldal mellett se kösse le magát, hanem tartsa fenn
teljes cselekvési szabadságát a döntő pillanat elérkezé-
téig. Most egészen Bismarcktól függ, vajjon kitörjön-e
nemsokára a háború Oroszország és Ausztria közt, vagy
elhalasztassák jó ideig; de az az eszme, hogy Ausztria
Oroszországgal együtt működjek, teljesen fel van adva.

Budapest, 1877. jun. 19.

Az egész Európát érdeklő keleti kérdés, jóllehet
isten s a népek akaratából egy kivételével mind alkot-
mányos ország az, mit magában foglal ama földrészt,
kevésbé vagy éppen nem is képezte az egyes parla-
mentekben a napirendek tárgya még interpellációk
alakjában is. S valóban, ha az eseményeket figyelem-
mel kísérvő vadaskodni ohajt e tekintetben, e szándéka
alapos okokban nyer támogatást. A keleti kérdés
egyönhanglaltásában majdnem kivétel nélkül versenyez-
nek az alkotmányos országok parlamentjei. A kinek a
csúre nem ég a szénája biztosítva van, keveset
hallatja magát.

Anglia mellett bizonyára parlamentünk az, me-

*) A legszívesebben látjuk mindig.

Szerk.

lyet e tekintetben vád nem sujthat. Ennek tagjai a
mérsékeltébb és szélsők soraiból időről időre intéztek
kérdést a kormányhoz a minket oly közelről érdeklő
keleti kérdés tárgyában. Ezek jelentősége pedig nem
szorul magyarázatra s csak azt említem meg, hogy a
nemzet képviselői, kik ezt tették, éltek jogukkal s
kötelességet teljesítettek mindannyiszor, valahányszor
szóltak az országában ily értelemben a kormányhoz.
A nemzet megvárja képviselőitől minden időben, hogy
érdekeit védelmezzék azok, hogy szavukat feleleljék
oly dolgok felmerülése esetén, melyek a hazát közel
vagy távolról érdeklík. A nemzetnek joga van meg-
tudni mindig az arra alkalmas időben, hogy kormánya
nem tűz-e bizonyos tekintetekből talán rá nézve káros
politikát.

Ki tagadhatná, hogy a keleti kérdés épen
melynek megoldásától sokban függ hazánk jövője?
Ki tagadhatná, hogy ennek a nemzet akarata szerint
kell megoldatni, hogy nagyobb válságtól megóvassék
hazánk? Azt hiszem senki.

Bizonyos azonban az, hogy épen a keleti kérdés
az, melynek célba veit s közeli megoldásáról, annak
mikéntjéről tudunk legkevésébet, bár minket fog az
első sorban érteni s azersint, a mint részünkre az
kedvezőbbben, vagy rosszabbul, odatott meg.

Mi ad nekünk e tekintetben megnyugvást? ki,
vagy mi nyujt nekünk biztosítékot arra nézve, hogy a
szőnyegen levő nagy kérdés úgy lesz megoldva, mint
azt a haza, a monarchia összérédek megkívánja? Sem
több, sem kevesebb, mint az, hogy kormányaink élén
elismert hazafiak állanak, kikben megbízunk ugy
látászik első sorban is kötelességünk. Ezek óvatoss
minden ízében helyes politikájuktól tesszük függővé a
keleti kérdés olyatén megoldását, mely a monarchiára
nem hoz a jövőben veszélyt.

Hogy állunk azon nyilatkozatokkal, melyek kor-
mány elnökünk által időnkint az illetékes interpellá-
ciókra adtak? Ha ezeket számbavesszük azt találjuk,
hogy azok kevésbé biztosítanak minden hazafit arról,
hogy kormányunk helyes politikát üz, mint azon ke-
leemes helyzet, hogy a monarchia ügyeinek vezetése
kipróbált hazafiak kezében van egy a kontinensen leg-
alkotmányosabb király alatt.

Mondatott kormányelnökünk által, hogy az össz-
monarchia érdekei vezérlik annak külpolitikáját s hogy
az nem fog megtérni semmi oly alakulást határainknál
a keleti kérdés megoldásánál, mely megkérthetné az
összmonarchia létét. Persze, hogy mily eszüközök álta-
l éretik el a cél, mennyire egyeztethető össze azok a
állig fegyverzett monarchia becsületével, azt tudni ne-
künk laikusoknak, nem lehetetlen s nem is kívánhat-
juk, hogy kitaláljanak nekünk minden titkot.

Mondatott, hogy „udvari politikát” sem üz a
külföldi kormány, s hogy ezt az alkotmányos király
sem engedné meg.

Közlebb biztosítottunk arról is, hogy a kormány,
miután értesült arról, hogy a jelenleg torpedók egyiké-
más cím alatt saját számára Fiuméből hadseregét szál-
lított, intézkedett, hogy az ezután ne történjék. Ezt is
kötelesség volt tenni, csakhogy fájdalom a torpedók
szállítása akkor lett betiltva, midőn már arra épen
semmi szükség nincs, mivel semlegeségünk kimondása
után is egész a legközelebbi napokig bővön szállított-
tak Fiuméből torpedókat Oroszországnak, mely külön-
ben a galiciai vasuton ma is szállítatja a kétszerültet
semleges államunk vaggonjain.

Ezek szerint talán megnyugodhatnánk monarchi-
ánk állásfoglalásában a keleti kérdésnél, ha a napi
események folyton új meg új kételety nem keltenének
a haza érdeket szemelőtt tartó hazafiak keblében. S
fájdalom kétségeskedésre anyi okunk van, hogy azok
a kormány iránti sokszoros bizalmunkat is képezsek,
ha csak kis időre is megingatni. Hogy pedig e kéte-
lyeket nagyban fokozzák ugy a hazai, mint a bécsi
lapok „rendesen jókérésűljei” s „félhivatalosai”, alig
szorul commentarra.

Bizonyos az is, hogy a kormányhoz legközelebb
álló lapok is sokszor elvesztik fejüket s hadabandáznak
akár hányszor a kormány élén álló férfiak ellen s el-
vetik a bizalmatlanság magvát a nép között azok
iránt. Kevés tapintat s még kevesebb lelkiismeretesség
tapasztalható még a lapok szerkesztőinél is. Hogy az-
tán lépten-nyomon kudarc a jutalmuk, az is tudva van.

Ily körülmények közt s ha ezekhez adjuk a
Duna mellett történt ránk nézve fontos eseményeket,
melyek már mindenki előtt ismeretesek, ha tekintetbe
vesszük Görögország harci vágását, a bekövetkeztető
szerb actiót, Milán farkosvadását Bukurestben, a dem-
markationális vonal teljes ignorálását orosz részről
még most a döntő titkózet előtt is, a még mindig ki-
sértő hármasszövetséget sem felejtve ki a számitásból,
tudva azt, hogy a készülő félben levő alakulások a
délén, minket mennyire sujthatnak a nagy zürzavar-
ban, tudva azt is, hogy mi télenkedünk s monarchi-